

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 46935
Nom: Desenvolupament i Adquisició del Llenguatge
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 3
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2276 - Màster Universitari en Educació Especial	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2276 - Màster Universitari en Educació Especial	TIC, Adquisició del Llenguatge i Expressió Musical en Audició i Llenguatge	OPTATIVA

COORDINACIÓ

SERRANO MENDIZABAL MARIA ANGELES

ROCA RUIZ JAVIER

RESUM

Aquesta assignatura pretén oferir un panorama detallat sobre els processos primerencs de comunicació i l'adquisició del llenguatge. De manera general, es pretén que es coneguen els detalls del procés normatiu de comunicació i d'adquisició del llenguatge. D'aquesta manera, l'estudiantat elaborarà el marc fonamental que li permetrà, posteriorment, conèixer i entendre les seues alteracions. Per a això, s'abordaran, en primer lloc, qüestions teòriques relacionades amb la comunicació primerenca i es tractaran els debats més actuals sobre com i quan s'estableix la primera comunicació entre el bebé i l'adult. En segon lloc, es tractarà el procés d'adquisició del llenguatge entre els 0 i els 6 anys. D'una banda, s'estudiarà la seqüència normativa del procés (l'atenció primerenca al llenguatge, les primeres paraules, la construcció de frases, la narració i les habilitats pragmàtiques), posant un èmfasi especial en com aquest desenvolupament influeix en altres processos evolutius (intel·lectuals, afectius, socials, etc.). D'altra banda, s'estudiaran també les relacions entre pensament i llenguatge. Finalment, s'oferiran algunes nocions per a plantejar un model educatiu en el desenvolupament del llenguatge oral.

En l'assignatura s'afavorirà el coneixement del marc normatiu i dels principis fonamentals de la Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual. Es tractaran continguts en

matèria d'igualtat i amb perspectiva de gènere, i s'atendrà a les estratègies de prevenció, sensibilització i detecció de situacions de violència sexual en l'àmbit educatiu, alhora que s'integraran pràctiques docents d'actuació per a la prevenció i detecció de violències sexuals, en coordinació amb els recursos institucionals i els protocols establits per la UV.

A més, aquesta assignatura contribueix al desenvolupament dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), especialment en relació amb l'educació de qualitat (ODS 4), la igualtat de gènere (ODS 5) i la reducció de les desigualtats (ODS 10), promovent una formació docent compromesa amb la inclusió i l'equitat.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Per a cursar aquesta assignatura és desitjable un domini de l'anglès per a la lectura de textos científics, articles de revistes, informes de recerca, material publicat en llocs web d'universitats, etc. A més, es recomana que els alumnes disposen de coneixements bàsics sobre psicologia del desenvolupament i adquisició del llenguatge.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D'APRENTATGE

2276 - Màster Universitari en Educació Especial

Col·laborar eficaçment amb equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i al desenvolupament col·lectiu.

Conèixer els fonaments, principis, valors i actituds que sustenten el dret a l'educació dels estudiants amb necessitats específiques de suport educatiu.

Conèixer els principis ètics de l'actuació professional en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de l'educació especial, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Dissenyar, aplicar i avaluar estratègies educatives inclusives.

Dissenyar i gestionar procediments d'avaluació i intervenció en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu.

Mostrar habilitats d'aprenentatge (o autoaprenentatge) que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser sobretot autodirigida o autònoma.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant oralment com per escrit, adaptant-se a les característiques de

la situació i de l'audiència.

Saber prevenir l'aparició i/o la intensificació de les necessitats específiques de suport educatiu.

Tenir un compromís actiu amb la no-discriminació, la igualtat d'oportunitats i l'equitat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció i propostes teòriques

Comunicació, llenguatge, llengua i parla. Altres aspectes de la comunicació. Components fonamentals del llenguatge. Perspectives teòriques explicatives de l'inici de la comunicació i el llenguatge. Pensament i llenguatge. Paper del llenguatge adult-infant en la construcció de categories socials.

2. Desenvolupament prelingüístic

Comunicació prelingüística. Biaixos atencional i activitats per a l'adquisició del llenguatge. Fites inicials del desenvolupament comunicatiu.

3. El proceso de adquisición del lenguaje

El desenvolupament del llenguatge en Educació Infantil i Primària: fonologia, morfosintaxi, semàntica i pragmàtica.

4. Aplicacions pràctiques en àmbit educatiu

Avaluació del desenvolupament lingüístic i detecció primerenca de riscos. Optimització del desenvolupament lingüístic. Intervenció en col·lectius de risc. Bilingüisme.

p>

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	30,00
Total hores	30,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	17,00
Estudi i treball autònom	18,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	45,00

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral participativa.

Aprenentatge basat en problemes.

Tutoria acadèmica.

Treball en grup i cooperatiu.

Exposició, debat i coordinació.

cute;.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura considerarà les àrees següents:

- Lliurament d'activitats d'aula: 5%
- Avaluació individual dels continguts del temari: 50%
- Assaig individual sobre una lectura obligatòria: 20%
- Exposició oral d'un treball en grup: 25%

En primera convocatòria, els requisits mínims per a superar l'assignatura són:

- a) Lliurar correctament almenys el 70% de les activitats d'aula.
- b) Realitzar i superar la prova presencial i individual d'avaluació dels continguts del temari.
- c) Lliurar i superar l'assaig sobre la lectura obligatòria.
- d) Realitzar i superar la presentació oral a l'aula.

En segona convocatòria, els requisits a) i d) anteriors tenen caràcter de NO RECUPERABLES i, per tant, es mantindran les notes obtingudes en primera convocatòria. En canvi, els requisits b) i c) anteriors tenen caràcter de RECUPERABLES en segona convocatòria. En aquest sentit, l'alumnat que no supere aquests requisits en primera convocatòria haurà de presentar-se a la data oficial de segona convocatòria per a superar l'avaluació individual dels continguts (requisit b) i/o elaborar un nou assaig sobre una lectura obligatòria (requisit c), que no haurà de ser necessàriament la mateixa que ja va ser assignada en primera convocatòria.

La matrícula d'honor es podrà concedir a l'alumnat amb una qualificació global igual o superior a 9 punts, ordenat per estricte ordre de nota, sempre que l'alumne o alumna haja mostrat un rendiment excel·lent de manera homogènia en les diferents àrees d'avaluació. En cas d'empat en la qualificació global, es considerarà per al desempat la nota obtinguda en l'àrea d'avaluació amb més pes respecte a la nota global i, si persistira l'empat, s'aplicaria el mateix criteri successivament. Si no fora possible el desempat d'acord amb la regla anterior, es podrà convocar l'alumnat candidat a matrícula d'honor a una prova complementària, que podrà ser oral.

El professorat podrà requerir tutories individuals o en grup reduït per a verificar el grau d'assoliment dels objectius que es persegueixen en qualsevol tasca desenvolupada. No acceptar aquesta verificació suposarà no superar la tasca o activitat en qüestió.

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagiat en treballs d'avaluació seran considerats d'acord amb el Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i el Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies, inclosa la intel·ligència artificial, que no haja sigut prèviament i expressament autoritzat pel professorat per a elaborar materials d'avaluació, podrà implicar que aquests no siguin considerats d'autoria pròpia i es tractarà segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023; DOGV núm. 9747, 18/12/2023).

La matrícula d'honor es podrà concedir a l'alumnat amb una qualificació global igual o superior a 9 punts, ordenats per estricte ordre de nota, sempre que l'alumne o alumna haja mostrat un rendiment excel·lent de forma homogènia en les diferents àrees d'avaluació. En cas d'empat en la qualificació global, es considerarà per al desempat la nota obtinguda en l'àrea d'avaluació amb major pes respecte a la nota global i, si persistira l'empat, s'aplicaria el mateix criteri successivament. Si no fos possible el desempat d'acord amb la regla anterior, es podrà convocar l'alumnat candidat a matrícula d'honor a una prova complementària, que podrà ser oral.

El professor podrà requerir tutories individuals o en grup petit per a verificar el grau de consecució dels objectius de qualsevol tasca o activitat desenvolupada. No acceptar aquesta verificació suposarà no superar la tasca o activitat en qüestió.

La realización fraudulenta de pruebas de evaluación y el plagio en trabajos de evaluación serán considerados conforme al Reglamento de evaluación y calificación de la UV (ACGUV 108/2017) y al

Protocolo de actuación ante prácticas fraudulentas (ACGUV 123/2020).

El uso de tecnologías (incluida IA), que no sea previa y expresamente autorizado por el profesorado, para confeccionar materiales de evaluación, permitirá que estos no sean considerados como de autoría propia y serán tratados según la reglamentación vigente y el Código de Convivencia y Buenas Prácticas de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

GV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

Hoff, E., & Shatz, M. (2007). Blackwell handbook of language development (1st ed.). Blackwell.

Igualada, A. y Aparici, M. (2019). El desarrollo del lenguaje y la comunicación en la infancia. Editorial UOC.

Mariscal, S. (2008). Los inicios de la comunicación y el lenguaje. En M. Giménez-Dasí y S. Mariscal Altres (Coords.), Psicología del desarrollo: Volumen 1. Desde el nacimiento a la primera infancia (pp. 129-157). McGraw-Hill.

...

10.2 Referencies Complementaries

Berger, K. S. (2016). Psicología del desarrollo: Infancia y adolescencia (9.ª ed.). Editorial Médica Panamericana.

Córdoba Iñesta, A. I., Descals Tomás, A., y Gil Llario, M. D. (2006). Psicología del desarrollo en la edad escolar. Pirámide.

Ley Orgánica 10/2022, de 6 de septiembre, de garantía integral de la libertad sexual. Boletín Oficial del Estado, 215, de 07/07/2022

Navarro- Pablo, M. (2007). Adquisición del lenguaje. Orden de adquisición de las consonantes en la lengua española. Cauce, 30, 297-336.

Papalia, D. E., y Martorell, G. (2021). Desarrollo humano (14.ª ed.). McGraw-Hill Interamericana.